

Denmark, 16.03.2010

Sinds afgelopen weekeinde ligt in de haven van Fremantle nabij onze hoofdstad Perth een Nederlands zeilschip afgemeerd. Het is de Clipper Stad Amsterdam. Op 1 september 2009 was de clipper vertrokken voor een reis rond de wereld, in het kielzog van Darwin. Initiatiefnemer is de VPRO. De Beagle tv-serie is elke zondag tussen 21:10u en 21:45u te zien op Nederland 2 en wordt elke woensdag daarop via BVN wereldwijd gerelayeerd.

De reis van de Beagle is wel omschreven als de belangrijkste reis die ooit werd gemaakt. Charles Darwin deed tijdens die reis (1831-1836) zoveel kennis en inzicht op dat hij het beeld van het leven op aarde ingrijpend veranderde. Met zijn boek *On the Origin of Species* maakte Darwin als eerste wetenschapper duidelijk dat de wereld niet in zes dagen is geschapen, maar dat er voortdurend evolutie plaatsvindt. Het leven op aarde blijkt in ontwikkeling, zo meldt de Beagle-website van de VPRO. In de wereld van de religie zorgde Darwin voor een ware aardschok, want zijn boek zette een reeks wetenschappelijke onderzoeken in gang die, zoals onderzoeker Redmond O'Hanlon dat in een van de uitzendingen formuleerde, de rol van God als hoofdrolspeler van het universum tot die van figurant zouden terugbrengen.

In het Darwinjaar onderzoekt de VPRO, in samenwerking met Teleac en het Vlaamse Canvas, de richting van die ontwikkeling. De VPRO vaart opnieuw de route van de HMS Beagle met de clipper Stad Amsterdam. Eerst van Engeland naar het zuidelijkste puntje van Zuid-Amerika. Daarna van de Galapagos eilanden via Australië naar Zuid-Afrika. De clipper Stad Amsterdam is een varende studio waarop wetenschappers, kunstenaars en andere gasten aanmonsteren. Hun onderzoeken en belevenissen zijn 24 uur per dag via internet, televisie en radio te volgen. De wetenschappelijke verslagen en interviews zijn meestal in het Engels en het Nederlands.

Ethne en ik hebben elke TV-uitzending met belangstelling mogen aanschouwen via BVN en iedere dag volgen we via Internet het schip op zijn reis. Er is een serie webcams aan boord die het leven aan dek live weergeven, de snelheid van de clipper kan worden afgelezen en elke paar minuten krijgen we de coördinaten door. Het schip is dus op de voet te volgen. Na een lange reis kwam het medio februari in Sydney aan. Veel aandacht van de media, compleet met rondcirkelende nieuwshelikopters. De kapitein schreef in zijn blog:

Bij iedere stopplaats verschijnen er tal van foto's en verhalen op de Beagle-site. Op de wereldkaart kan de route van het schip worden gevolgd. Sommige onderzoekers doen andere locaties aan waar het schip niet komt en ook die zijn te vinden op de website. Onlangs was er een interessante aflevering over gen-onderzoek over de wortels van het leven van mens, dier en plant en er is inmiddels dermate veel wetenschappelijk bewijs boven water gekomen over evolutie dat de weerstand ertegen vrijwel alleen komt vanuit de hoek van, zoals een wetenschapper dat aan boord van de Stad Amsterdam zei, 'gelovigen die geen afstand willen of kunnen nemen van het scheppingsverhaal en van machthebbers en andere belanghebbenden die dat laatste maar al te graag in stand willen houden'. Hier een snapshot van de kaart die de website laat zien. Per aanlegplaats zijn soms meer dan tien onderwerpen aan te klikken. De site is tot in de puntjes verzorgd.

Via Melbourne en Adelaide ging het op weg naar Perth. Kapitein Richard Slootweg was in Adelaide afgelost door kapitein Andi Manser. Hij voer door de Great Australian Bight linea recta richting Cape

Leeuwin, het uiterste zuid-westen van Australië, enkele honderden kilometers ten westen van Denmark waar wij wonen. De havenstad Albany, 50 km oostelijk van ons, zou helaas niet worden aangedaan, ofschoon Darwin er indertijd wel degelijk had aangelegd. Dat was in 1836 geweest, slechts zeven jaar nadat Albany was gesticht als eerste Britse nederzetting in 'Leeuwin Land' in het huidige West-Australië. Meer dan de helft van het hele Australische continent was toen nog Nederlands grondgebied maar de Engelsen wilden de Fransen geen kans geven het gebied te koloniseren en zo werd het eeuwenoude Nieuw Holland geruisloos Brits grondgebied, al lagen er in Nederland kennelijk weinig mensen wakker van. Oost-Indië was immers veel interessanter met zijn specerijen en verder had Nederland zijn handen vol aan de oorlog met de zuidelijke provincies. Maar ondertussen deed Engeland wél landjepik bij een bevriende buurman, al willen de Aussies daar tegenwoordig natuurlijk liever niets van horen...

Op 10 maart voer de clipper ter hoogte van Albany. De Stad Amsterdam was de kust toen al dicht genaderd. We zagen de coördinaten steeds weer een minuutje noordelijker aangeven en het was een mooie heldere dag. Met een beetje geluk zou de Stad Amsterdam nét binnen ons gezichtsveld aan de horizon kunnen passeren. Omstreeks vier uur 's middags gaven de coördinaten aan dat de clipper ons Denmark voorbij voer en nog 10 km te gaan had vooraleer wij hem zouden kunnen zien langsvaren. Ik had de telescoop met camera-adapter klaargezet om tenminste een glimp van het schip te kunnen vastleggen. Een kwartier voor de geschatte passage klom ik naar het hoogste punt van ons terrein, een rots die zo'n 25 meter hoger ligt dan ons huis en in totaal 150 meter boven de zeespiegel. Over de toppen van de karribomen had ik een mooi uitzicht in zuid-oostelijke richting. En inderdaad, met het blote oog nauwelijks zichtbaar kwam het schip aangevaren! Een grijs-witte vlek pal onder de horizon. Ik meteen terug naar huis, naar mijn 'shack', het hok waarin ik me als radiozendamateer zo af en toe pleeg te vermaken. Het zit tegen mijn elektronica-werkplaatsje aan, dus alles lekker vlak bij elkaar.

Ik had alles netjes voorbereid. Het mocht natuurlijk niet, maar met het solderen van wat jumpertjes in mijn amateurbanden-transceiver was ik in staat om op frequenties te zenden die buiten de amateurbanden vallen. Als de radio-controledienst dat zou afluisteren, was ik vies de pineut en zou ik mijn zendmachtiging kunnen kwijtraken. Ik moest het dus kort houden. Vol verwachting stemde ik de transceiver af op een middengolf intership frequentie 3.795 Khz in USB mode. Omdat mijn antenne eigenlijk alleen geschikt is voor andere banden moest ik de zender even met de hand bijstemmen om de eindtrap niet op te blazen. Met een vermogen van 250 watt waagde ik maar eens een poging:

'Stad Amsterdam, Stad Amsterdam, Stad Amsterdam. Ontvangt u mij, over?'

Mijn callsign liet ik veiligheidshalve maar weg... Zo weinig mogelijk sporen achterlaten.

Ik liet de spreek sleutel los en hoorde even later een langzaam aanzwellende pieptoon, er was iemand zijn zender aan het afstemmen op deze zelfde frequentie.

'Station voor de Stad Amsterdam, ontvangt u mij, over?'

Ik had beet!!! Niet geheel zonder opwinding riep ik de Stad Amsterdam weer aan:

'Stad Amsterdam, Stad Amsterdam. Ik zag u vanochtend Albany passeren en zojuist Denmark en was benieuwd waar de reis naartoe ging, over'.

'Hier de Clipper Stad Amsterdam, kapitein Manser. Ja, klopt. We zijn op weg naar Cape Leeuwin en we hopen op 14 maart in Perth aan te komen. Waarom wilt u dat weten, over?'

'Wij wonen tegen een berghelling op 125 meter hoogte vlak bij zee en kunnen uw schip nu zien. Over.'

Ik noemde de coördinaten van ons huis er maar niet bij...

De reactie van de kapitein liet zich raden.

'Hee hallo zeg, wilt u deze frequentie vrij houden voor zakelijk verkeer alstublieft? Dit is geen koffiekletsradio!'

'Break. Break. OK, ik ga QRT. Goede vaart. Over en sluiten.'

Oeps... Toch een paar seconden dat schip aan de lijn gehad. Prachtige heldere ontvangst trouwens en die kapitein maar raden welke dwaze landrot hem naar de radio had gelokt. Tot nu toe niets gehoord van de Australische radio-controledienst trouwens.

Daarna snel naar de telescoop en de camera. Veel fraais was er met het blote oog niet te zien, want dat schip zat altijd nog aardig wat kilometers uit de kust. Met de camera alleen was er weinig detail te fotograferen. In de loop van de middag was er bovendien wat vocht in de lucht gekomen.

Maar met onze tamelijk sterke telescoop plus filter was de Stad Amsterdam wel degelijk te herkennen.

Op dat moment voer de clipper met een snelheid van 10,5 knopen voorbij met een windsnelheid van ongeveer 10 meter per seconde. Na een half uur was de Stad Amsterdam uit het zicht verdwenen. Wel heel apart om een zeilschip dat we elke week op de televisie zien en waarvan we zo'n beetje de halve bemanning leerden kennen, te zien langsvaren, al was het dan nog zo ver weg.

De volgende dagen werd het snikheet in onze regio. Temperaturen van tegen de 40 graden. Een levensgroot bosbrandgevaar trouwens en iedereen was extra alert. In Albany gingen zaterdag hectaren natuurbos verloren op slechts een paar honderd meter van de bebouwde kom en moesten er hele gezinnen worden geëvacueerd. Zelfs werd de hulp van onze Denmarkse brandweercorpsen ingeroepen en de blusvliegtuigen vlogen af en aan.

Aan boord van de Stad Amsterdam was de hitte die vanaf het vasteland kwam aanwaaien goed voelbaar, als we een van de blogs lezen. Het schip voer toen ter hoogte van D'Entrecasteaux National Park zo'n 150 km westwaarts van ons.

Op 14 maart tegen de avond kwam de Stad Amsterdam in Fremantle aan.

Wie de verrichtingen van de clipper en de belevenissen van de bemanning en de onderzoekers wil volgen, foto's wil bekijken en de blogs wil lezen, kan rondkijken op de site van de VPRO:
<http://beagle.vpro.nl> .

De ergste hitte is voorbij. We hadden eindelijk na maanden weer eens een paar dagen met regen. De herfst komt eraan en daarna de winter met af en toe wat milde buien, veelal motregen, afgewisseld door een zonnetje. Een heerlijke tijd waar we ons na al die zomerwarmte best op verheugen.

Kangoeroeten vanuit Down Under,

Bert